

El lloc de les oportunitats

Es pot pensar que les escoles d'adults són uns llocs on els joves que van veure passar trens i no els van agafar es poden redimir de grans de la pena de no haver fet el que calia quan tocava. He hagut d'anar al Centre Municipal d'Educació per descobrir que són molt més que això. Allà, a la carretera que va cap a Tamariu i Sant Sebastià de la Guarda, on Josep Pla començava els passeigs amb tots els dubtes de l'escriptor jove que treu els primers brots enlluernat pels paratges més deliciosos de l'Empordanet, hi ha el Centre de Formació d'Adults de Palafrugell.

Text > **PITU BASART**, filòleg i director de la revista *Gavarres*

Ens trobem amb quatre dels set professors que hi fan classe. Són Josep Puig (Ripoll, 1968), que fa deu anys

que fa classes al centre i en coordina les proves d'accés; Meritxell Faxedas (Fornells, 1976), que fa tres anys que hi treballa i n'és la cap d'estudis; Te-

>> *Professors i professores de l'escola d'adults de Palafrugell (curs 2020-2021).*

(Foto: JOAN JUANOLA)

>> La directora, Teresa Avellí (a l'esquerra), i la cap d'estudis, Meritxell Faxedas (a la dreta), durant la conversa que van tenir amb l'autor del reportatge. (Foto: JOAN JUANOLA)

resa Avellí (Palafrugell, 1977) que n'és la directora i té catorze cursos d'antiguitat, i Àngela Franquesa (Sant Feliu de Guíxols, 1976), que en coordina els ensenyaments bàsics i fa vuit anys que és a l'escola.

Em diuen que hi ha dotze escoles d'adults a les comarques gironines que depenen de la Generalitat: dues a Girona i una a Salt, a Banyoles, a Blanes, a Ripoll, a Sant Feliu, a Santa Coloma, a Figueres, a Lloret, a Olot i a Palafrugell. M'expliquen també que a molts pobles de les nostres comarques hi ha escoles d'adults que no pertanyen a la xarxa de la Generalitat de Catalunya, sinó que depenen directament dels ajuntaments.

El centre de Palafrugell es va crear l'any 1979 —el curs 2019-2020 va celebrar el quarantè aniversari— i ofereix cursos diversos: d'ensenyament bàsic (formació instrumental i GES), de llengües (castellana, catalana i anglesa), el certificat COMPETIC, l'accés a la uni-

versitat per a més grans de vint-i-cinc i de quaranta-cinc anys i l'accés a cicles formatius de grau superior. I també és centre de suport de l'IOC.

El gros de l'alumnat que s'hi matricula hi cursa els ensenyaments instrumentals i bàsics: Palafrugell és un poble amb molta immigració; això comporta que el 70 % dels aprenents de l'escola siguin migrants —sobretot marroquins, però també sud-americans o de l'Europa de l'Est—, que en molts casos tenen una escolarització molt bàsica o nul·la i que, també sovint, arriben al centre empesos per l'assistència social, que els demana certificats d'arrelament per aconseguir els papers que els assegurin els tràmits dels permisos de residència i de treball.

A Palafrugell, com a la majoria d'escoles d'adults, apliquen el sistema de matrícula oberta: mantenen la inscripció de l'alumnat fins als mesos de desembre i gener, i això garanteix

Fan una feina d'empoderament femení: treballen per adequar els horaris a la feina de les mares

que els que s'hi vulguin matricular ho puguin fer i no quedin desatesos. Paral·lelament a aquesta qüestió, hi ha el seguiment de les absències d'alumnes durant el curs: com que la població immigrada es mou seguint les possibilitats de treball i d'habitatge, una de les tasques importants del professorat és assabentar-se de si les faltes d'assistència responen a causes circumstancials o a moviments familiars cap a altres zones. Això fa que la feina

dels tutors, a banda de l'ensenyament i l'orientació, sigui també d'acompanyament social. La Meritxell ens ho explica: «Fem també de psicòlegs. Pretenem que a l'escola se sentin com a casa. I que vegin el centre com el lloc de les oportunitats. Realment s'adonen que n'hi ha moltes. I nosaltres intentem apujar-los l'autoestima, que se sentin ben tractats i acollits». La matrícula és viva, com l'escola. «Durant els dos darrers cursos, la pandèmia ens ha fet veure que aquesta tasca d'acompanyament és molt important. Ens vam adonar que calia mantenir el contacte amb ells perquè, si no, desapareixien de les aules, no hi tornaven. Això, que sembla tan senzill, amb els nostres alumnes no és tan fàcil: molts no tenen ni mòbil ni ordinador i, per tant, contactar-hi és complicat perquè canvien de residència amb facilitat», comenta la Teresa. «Entre l'alumnat hi ha diferències de nivell, però en general són aprenents poc constants i els costa poc desmotivar-se», hi afegeix en Josep.

Quan la vida era més fàcil —abans de l'arribada de la COVID-19—, intentaven organitzar diades d'activitats per a tots els alumnes. La Castanyada, un viatge anual, el Carnestoltes, Sant Jordi, visites d'autors a les aules, la cerimònia de graduació d'ensenyament secundari... eren esdeveniments que relligaven uns aprenents diversos amb objectius diferents. Ara hi han hagut de renunciar, però ja es preparen per quan la vida torni als paràmetres de normalitat. L'escola obre moltes hores al dia per garantir que tothom hi pugui accedir: s'hi fan classes de matí, de tarda i de vespre. «Al nostre centre no hi ha conflictes, ni entre professors i alumnes ni entre alumnes, tot i que és obert de nou del matí a dos quarts de deu del vespre», exposa la Teresa.

Els quatre professors es queixen de la manca de personal d'administració: «Només tenim una administrativa a mitja jornada, i tant les preinscripcions de juny com les matrícules de setembre les hem de gestionar nosaltres. Igual que les baixes durant el curs... A banda d'això, també ens fem càrrec de totes les tasques de reprografia». Malgrat això, el professorat hi treballa a gust. La Meritxell destaca que se sent molt útil i realitzada: «A part d'educar, hi ha una part social a la qual no puc renunciar. Ni al tracte proper. Fem una

>> Edifici de l'escola d'adults de Palafrugell. (Foto: AJ. DE PALAFRUGELL)

feina d'empoderament femení: treballam per adequar els horaris a la feina de les mares, sobretot, i intentem també ser un lloc on les dones que tenen poca relació amb el món puguin parlar català per arrelar-se a casa nostra». La Teresa no deixaria per res l'ensenyament d'adults: «Vaig descobrir un món de gent superagraïda, amb qui t'entens de tu a tu. Quan han deixat l'escola, tornen per veure't, et demanen consell... fas amics». L'Àngela opina semblantment: «Notes la gratitud de l'alumne als seus ulls, treballes i veus que el que fas té uns resultats i això es reflecteix a la cara dels alumnes». I en Josep, per la seva banda, observa que «els alumnes que han fet un curs, al

cap d'un temps es matriculen en un altre. Veuen que l'escola els dona possibilitats i les aprofiten. S'ajuden entre ells i accepten els consells, tot i els problemes d'autoestima i d'integració que pateixen».

Segur que Enric Collado, Núria Marco i David Castell, els tres professors amb qui no hem pogut parlar, subscriurien tot el que han explicat els seus companys. I estarien d'acord que l'escola d'adults no és un lloc de segones oportunitats, sinó de primeres, un espai on molta gent troba allò que no se li ha ofert abans, un espai per obrir-te camí vinguis d'on vinguis, siguis qui siguis. I ben acompanyat pels professionals que hi treballen.

Centre de Formació d'Adults de Palafrugell

- Centre públic
- Inici: 1979
- Carrer de Bruguerol, 12. 17200 Palafrugell
- Tel.: 972 981 917
- A/e: b7008146@xtec.cat
- Web: <https://agora.xtec.cat/cfapalafrugell>
- Ensenyaments bàsics, llengües (català, castellà i anglès), cursos d'accés a la universitat, cursos d'accés a cursos de formació de grau superior i centre de suport de l'IOC
- Quatre-cents vint alumnes
- Set professionals i un de suport